

LEGE nr. 193 din 6 noiembrie 2000
privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori
EMITENT • PARLAMENTUL
Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 560 din 10 noiembrie 2000

Parlamentul României adopta prezenta lege.

Capitolul 1 Dispoziții generale

Articolul 1

- (1) Orice contract încheiat între comercianți și consumatori pentru vânzarea de bunuri sau prestarea de servicii va cuprinde clauze contractuale clare, fără echivoc, pentru înțelegerea cărora nu sunt necesare cunoștințe de specialitate.
- (2) În caz de dubiu asupra interpretării unor clauze contractuale, acestea vor fi interpretate în favoarea consumatorului.
- (3) Se interzice comercianților stipularea de clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

Articolul 2

- (1) În sensul prezentei legi, prin consumator se înțelege orice persoană fizică sau grupuri de persoane fizice, reprezentate de asociații, precum și orice persoană juridică care achiziționează și utilizează sau consuma de la comercianți produse obținute pe baza unui contract sau care beneficiază de serviciile acestora.
- (2) În sensul prezentei legi, prin comerciant se înțelege orice persoană fizică sau juridică ce desfășoară o activitate comercială autorizată, potrivit legii.

Articolul 3

Intra sub incidența prezentei legi contractele încheiate între comercianți și consumatori, inclusiv certificatele de garanție, bonurile de comanda, facturile, borderourile sau bonurile de livrare, biletele, tichetele care conțin stipulari sau referiri la condiții generale prestabilite.

Capitolul 2 Drepturile și obligațiile părților contractante

Articolul 4

- (1) O clauză contractuală care nu a fost negociată direct cu consumatorul va fi considerată abuzivă dacă, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.
- (2) O clauză contractuală va fi considerată ca nefiind negociată direct cu consumatorul dacă aceasta a fost stabilită fără a da posibilitate consumatorului să influențeze natura ei, cum ar fi contractele standard sau condițiile generale de vânzare practicate de comercianți pe piața produsului sau serviciului respectiv.
- (3) Faptul că anumite aspecte ale clauzelor contractuale sau numai una dintre clauze a fost negociată direct cu consumatorul nu exclude aplicarea prevederilor prezentei legi pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a contractului evidențiază că acesta a fost prestabilit unilateral de comerciant. Dacă un comerciant pretinde că o clauză standard a fost negociată direct cu consumatorul, este de datoria lui să prezinte probe în acest sens.
- (4) Lista cuprinsă în anexa care face parte integrantă din prezenta lege redă, cu titlu de exemplu, clauzele considerate ca fiind abuzive.

Articolul 5

- (1) În cazul contractelor standard comerciantul are obligația să remită, la cerere, oricărei persoane interesate un exemplar din contractul pe care îl propune.
- (2) Contractele standard, înregistrate între comercianții furnizori de servicii care sunt monopol natural sau legal și consumator, pentru a produce efecte juridice vor fi avizate în prealabil de Oficiul pentru Protecția Consumatorilor și de Oficiul Concurenței.

Articolul 6

Clauzele abuzive cuprinse în contract și constatate fie personal, fie prin intermediul organelor abilitate prin lege nu vor produce efecte asupra consumatorului, iar contractul se va derula în continuare, cu acordul consumatorului, numai dacă după eliminarea acestora mai poate continua.

Articolul 7

În măsura în care contractul nu își mai poate produce efectele după înlăturarea clauzelor considerate abuzive, consumatorul este îndreptățit să ceară rezilierea contractului, putând solicita, după caz, și daune interese.

Capitolul 3 Organele abilitate pentru constatarea contravențiilor și soluționarea litigiilor

Articolul 8

Controlul respectării dispozițiilor prezentei legi se face de reprezentanții împuterniciți ai Oficiului pentru Protecția Consumatorilor, precum și de specialiști autorizați ai altor organe ale administrației publice, potrivit competențelor.

Articolul 9

Organele de control efectuează verificări la sesizarea persoanelor prejudiciate prevăzute la art. 2 alin. (1) sau din oficiu.

Articolul 10

Comercianții au obligația de a prezenta organelor de control, în original, contractele încheiate cu consumatorii.

Articolul 11

Organele de control abilitate încheie procese-verbale prin care se consemnează faptele constatate cu ocazia verificărilor făcute, precum și articolele din lege încălcate de comerciant.

Articolul 12

Procesul-verbal se transmite, după caz, la judecătoria în a cărei rază teritorială s-a săvârșit fapta sau în a cărei rază teritorială contravenientul își are domiciliul sau, după caz, sediul.

Articolul 13

(1) Instanța, în cazul în care constata existența clauzelor abuzive în contract, aplică sancțiunea contravențională conform art. 15 și dispune, sub sancțiunea daunelor, modificarea clauzelor contractuale, în măsura în care contractul rămâne în ființă, sau desființarea acelui contract, cu daune interese, după caz.
(2) În caz contrar instanța va anula procesul-verbal întocmit.

Articolul 14

Consumatorii prejudiciați prin contracte încheiate cu încălcarea prevederilor prezentei legi au dreptul de a se adresa organelor judecătorești în conformitate cu prevederile Codului civil și ale Codului de procedura civilă.

Capitolul 4 Sancțiuni

Articolul 15

(1) Constituie contravenție, în măsura în care fapta nu este săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerată infracțiune, încălcarea interdicției stipulate la art. 1 alin. (3) și se sancționează cu amendă de la 2.000.000 lei la 10.000.000 lei.
(2) Prevederile prezentei legi se completează cu dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu excepția art. 25-27.

Articolul 16

Contractele standard încheiate cu încălcarea prevederilor stipulate la art. 5 alin. (2) sunt lovite de nulitate.

Capitolul 5 Dispoziții finale

Articolul 17

Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pe aceeași dată orice dispoziții contrare se abroga.
Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 3 octombrie 2000, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.
p. PREȘEDINTELE

CAMEREI DEPUTAȚILOR,
VASILE LUPU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 25 septembrie 2000, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
DORU IOAN TARACILA

Anexa 1

LISTA

cuprinzând clauzele considerate ca fiind abuzive

Sunt considerate clauze abuzive acele prevederi contractuale care:

- a) dau dreptul comerciantului de a modifica, în mod unilateral, clauzele contractuale, fără a avea un motiv specificat în contract și acceptat de consumator prin semnarea acestuia;
- b) obliga consumatorul să se supună unor condiții contractuale despre care nu a avut posibilitatea reală să ia cunoștința la data semnării contractului;
- c) obliga consumatorul să își îndeplinească obligațiile contractuale chiar și în situațiile în care comerciantul nu și le-a îndeplinit pe ale sale;
- d) dau dreptul comerciantului să prelungească automat un contract încheiat pentru o perioadă determinată, prin acordul tacit al consumatorului, dacă perioada limita la care acesta putea să își exprime opțiunea a fost insuficientă;
- e) dau dreptul comerciantului să modifice unilateral, fără acordul consumatorului, clauzele privind caracteristicile produselor și serviciilor care urmează să fie furnizate sau termenul de livrare a unui produs ori termenul de executare a unui serviciu;
- f) dau dreptul comerciantului să constate unilateral conformitatea produselor și serviciilor furnizate cu prevederile contractuale;
- g) dau dreptul exclusiv comerciantului să interpreteze clauzele contractuale;
- h) restrâng sau anulează dreptul consumatorului să pretindă despăgubiri în cazurile în care comerciantul nu își îndeplinește obligațiile contractuale;
- i) obliga consumatorul la plata unor sume disproporționat de mari în cazul neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către acesta, comparativ cu pagubele suferite de comerciant;
- j) restrâng sau interzic dreptul consumatorului de a rezilia contractul, în cazurile în care:
 - comerciantul a modificat unilateral clauzele menționate la lit. e);
 - comerciantul nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale;
- k) exclud sau limitează răspunderea legală a comerciantului în cazul vătămării sau decesului consumatorului ca rezultat al unei acțiuni sau omisiuni a comerciantului privind utilizarea produselor și serviciilor;
- l) exclud dreptul consumatorului de a întreprinde o acțiune legală sau de a exercita un alt remediu legal, solicitându-i în același timp rezolvarea disputelor în special prin arbitraj;
- m) permit în mod nejustificat impunerea unor restricții în administrarea probelor evidente de care dispune consumatorul sau solicitarea unor probe care, potrivit legii, fac obiectul unei alte părți din contract;
- n) dau dreptul comerciantului să transfere obligațiile contractuale unei terțe persoane - agent, mandatar etc. -, fără acordul consumatorului, dacă acest transfer servește la reducerea garanțiilor sau a altor răspunderi față de consumator;
- o) interzic consumatorului să compenseze o datorie către comerciant cu o creanță pe care el ar avea-o asupra comerciantului;
- p) permit stabilirea prețului la livrare sau creșterea prețului la livrare, față de cel stabilit la încheierea contractului, în măsura în care nu se da dreptul consumatorului de a rezilia contractul când considera ca prețul este prea mare față de cel stabilit inițial;
- r) permit comerciantului obținerea unor sume de bani de la consumator, în cazul neexecutării sau finalizării contractului de către acesta din urmă, fără a prevedea existența compensațiilor în suma echivalentă și pentru consumator, în cazul neexecutării contractului de către comerciant;
- s) dau dreptul comerciantului să anuleze contractul în mod unilateral, fără să prevadă același drept și pentru consumator;
- t) dau dreptul comerciantului să înceteze contractul încheiat pentru o durată nedeterminată fără un anunț prealabil, cu excepția unei motivații pertinente, acceptată de consumator prin semnarea contractului.
